HOST
ZÁMEK Z PAVUČINY
KOUZEL
Sophie Andersonová
Od autorky *Chaloupky na muřích nožkách*
a *Dívky v medvědí kůži.*

THE CASTLE OF TANGLED MAGIC
Text Copyright © Sophie Anderson 2020
Cover and inside illustrations reproduced by permission of Usborne Publishing Limited
Illustrations by Saara Katariina Söderlund © Usborne Publishing, 2020
Translation © Jana Hejná, 2024
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2024 (elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-2035-0 (PDF)

Prolog

Zámek Mila vyrůstá ze břehů omývaných vodami jezera širého a jasného jako vycházející slunce. Byl postaven před pěti sty lety a věkem už se maličko naklání, je totiž úplně celý ze dřeva. Zdi z borových kulatin ovšem pořád září jako zlato a k nebesům se vypínají desítky věžiček s buclatými kupolemi, které se třpytí a jiskří, jako by byly ze stříbra.

Nejvyšší a největší z nich je zrovna tak oslnivá jako samo slunce, štíhlá špička na vrcholku se natahuje až ke hvězdám. Říkáme jí Sluneční dóm a já často přemítám, co se asi ukrývá uvnitř. Náš zámek je plný všemožných záhad a tajemství. Jsou tu tajné dveře, chodby ve stěnách i dávno zapomenuté komnaty. Žiju tady od narození, přesto se dodnes občas ztratím. Jindy se mi pro změnu poštěstí zažít ten vzrušující pocit, když objevím neznámou místnost, kam snad stovky let nikdo nevkročil.

Mou oblíbenou zábavou jsou průzkumné výpravy a hledání cesty do střešních věžiček. Uvnitř jednotlivých kupolí se totiž nacházejí malá kruhová podkroví, do kterých se dá ovšem dostat jen po tajném schodišti. Zatím se mi podařilo najít vchod do čtrnácti z celkem třiatřiceti dómů. Většina byla prázdná, tedy až na prach a pavučiny a taky to zvláštní hřejivé mravenčení, které cítím, kdykoliv se ocitnu v tajných částech zámku. V několika kupolích jsem ale objevila nejrůznější poklady: svitky map a knihy se zlacenou ořízkou, malířské štětce a poloprázdné kalamáře s barevným inkoustem, vyřezávané dřevěné truhličky plné ručně foukaných skleněných korálků a spousty dalších drobností, které musely patřit mým dávným urozeným předkům.

Dnes už naše rodina mezi šlechtu nepatří, zámek Mila ale zůstává naším domovem i nadále. Já se tu dokonce narodila, v útulné vyhřáté kuchyni v přízemí, a chodit jsem se učila v dlouhých točitých chodbách zámku. Maměnka mě uspávala ukolébavkami v mém pokojíčku s výhledem na jezero, který se nachází ve třetím patře, a tatínek mě naučil, kudy bezpečně vyšplhat na střechu, abych odtamtud mohla pozorovat jestřáby lovící na lukách a jeřáby tančící v močálech.

Mí rodiče se živí tesařinou a dílnu si zřídili v jednom z bývalých tanečních sálů. Podlahu i stěny pokrývají obří kresby, které tvořím už od chvíle, kdy

jsem v ruce poprvé udržela křídu. Mnohé další veliké místnosti zase využívají lidé z nedaleké vesnice, třeba naše škola pořádá jednou za rok představení ve starém zámeckém divadle. A v nejrozlehlejší ze všech, Velké síni, se koná snad každá místní narozeninová oslava, svatba i pohřební hostina.

Právě při takových společenských událostech se vypravují příběhy z historie zámku, opředené mýty a legendami. Podle jedné pověsti postavil celý zámek jeden jediný tesař vyzbrojený jednou jedinou dokonalou sekerou. Při stavbě nepoužil žádné hřeby, dřevěné dílce jsou spojeny na čep — to znamená, že v sobě mají vydlabané otvory, kterými do sebe přesně zapadají. Jakmile byl tesař s prací hotov, jeho sekeru hodili do jezera, aby už nikdy nemohl postavit nic, co by se zámku Mila vyrovnalo. V létě trávíme s kamarády celé dny potápěním v jezeře a sekeru hledáme. Průzkum podvodního světa mě moc baví, ale popravdě se mi vždycky trošku uleví, když žádný nástroj nenajdeme, protože bych radši věřila jiné verzi o vzniku našeho rodového sídla.

Podle babusji je uhnětené z magie, a pokud chci pochopit, proč tomu tak je, musím se naučit promlouvat s kouzelnými bytostmi, které žijí přímo na zámku a v jeho blízkém okolí. Jak mají vypadat domácí skřítkové i vodní a lesní duchové, to vím nazpaměť. Pátrám po nich celý svůj život. Párkrát se mi zazdálo,

jako bych *něco* zahlédla nebo pocítila, ale ani po třinácti letech nemám žádný pořádný důkaz, že nějací duchové a démoni doopravdy existují.

Průzkumných výprav se přesto nevzdávám, není totiž nic lepšího než vzrušení, které člověka pohltí, když se mu podaří natrefit na tajnou skrýš nebo dávno zapomenutý poklad. Jsem pevně rozhodnutá proslídit každičký centimetr zámku a odhalit všechna jeho tajemství. Teď ještě víc než dřív, protože se mi nedávno narodila sestřička.

Naší Rózince jsou tři týdny a moje srdce se naplní láskou, kdykoliv se na ni podívám. Zatím nevím, jak jí být tou nejlepší starší sestrou, ale přála bych si, aby mě považovala za silnou a statečnou, za někoho, kdo se vždycky zachová správně. A taky bych jí chtěla ukázat všechny divy světa. Pokud se někde v našem domově vážně ukrývá magie, najdu ji — a podělím se o ni se sestřičkou.

Kapitola první
Ranní honička

Probudím se za úsvitu, připravená okamžitě vyrazit na ranní honičku. Oknem mi do pokoje proudí medové světlo, které borovým stěnám propůjčí hřejivý odstín a sladkou dřevitou vůni. Posadím se na posteli a podívám se ven do oslnivého ranního jasu; mžourám, dokud nezahlédnu babusjinu siluetu. Opřená o hole se šourá dlouhou zažloutlou luční trávou a na zádech si nese vak spletený z březové kůry. Je už v půli cesty do ovocného sadu u jezera. Přimhouřím oči a začnu odpočítávat.

Raz. Na holé nohy si natáhnu tlusté vlněné ponožky, které mi babusja upletla.

Dva. Přeskočím hadrový kobereček utkaný společně s maměnkou, rozrazím dveře pokoje a v běhu prudce zatočím do dlouhé chodby ve třetím patře.

Tři, čtyři, pět. Tři kroky s rozběhem a už se kloužu, vlněné ponožky sviští po hladké smrkové podlaze rychleji než brusle na ledě.

Šest. Jsem u prvního schodiště. Vyskočím na dlouhé dubové zábradlí a bleskurychle se řítím dolů. Srdce mi pádí jako splašené, aby mě vůbec dohnalo. Ze stěn se na mě mračí podobizny urozených předků, ale já si jich nevšímám a výskám radostí.

Sedm, osm, devět, deset. Prosvištím další dvojicí chodeb, kolem přízračného obrysu tajných dveří vedoucích do věžičky, jíž přezdívám Hudebníkův dóm, protože jsem tam našla violu a stařičký, ručně psaný notový zápis, který se pod mým dotykem rozpadl v prach.

Jedenáct, dvanáct. Ještě mě čekají dvě jízdy po zábradlí, míjím další podmračené předky a vybledlý potrhaný gobelín s panovnickým erbem, který do vzduchu rozmrzele vyfoukne oblak prachu.

Třináct. Přistanu na rozviklané špalíkové dlažbě v přízemí a rozběhnu se, na těch mozaikově vyskládaných dřevěných kostkách to totiž moc neklouže.

Čtrnáct. Proženu se kuchyní, mou nejoblíbenější místností na zámku, a mávnu na pozdrav svému tmavovlasému tatínkovi, který něco smaží na obrovských kachlových kamnech — podle vůně *grenki* —, i rudovlasé maměnce. Ta zrovna nalévá kávu z měděné *džezvy*. Ze sestřičky je vidět jen pár hedvábně jemných tmavých kudrnek, vykukují z jasně zeleného šátku, ve kterém ji maměnka nosí přivinutou na těle, co nejblíž srdci.

Patnáct, šestnáct. Vrávoravě zastavím u dveří do zahrady, nazuju si boty a přehodím přes sebe trochu velký propínací svetr, který mi upletla babusja. Neubráním se úsměvu, mám totiž skvělý čas.

Sedmnáct. Rozrazím dveře a rozběhnu se ven do podzimní krajiny vybarvené v odstínech zlaté a rezavé. Zhluboka se nadechnu a vypísknu radostí. Taková nádhera!

Osmnáct, devatenáct. Tryskem se ženu dolů z kopečka až na břeh jezera. Ve vzduchu je cítit chlad a zemitá javorová vůně spadaného listí a dozrávajících oříšků.

„Dvacet!" vyhrknu, sotva babusju dostihnu. „O dvě vteřiny rychleji než včera!"

„Pořád jsi v pyžamu," ohradí se, aniž vzhlédne. Opatrně vybírá, kam v nerovném terénu plném děr a hrbolků posunout hole a kam došlápnout. „Navíc jsi nesnídala."

„Pyžamo je pohodlné a hlad zatím nemám," odpovím a napřáhnu ruku.

Rozmrzele zabručí, ale hůl mi podá a chytne se mě za loket. „Není nutné, abys za mnou ráno co ráno chvátala, Oljo. S holemi to zvládnu sama." Zvedne hlavu a velké tmavé oči se jí zalesknou odrazem vycházejícího slunce.

„To já přece vím. Ale mě ranní honička baví. A kromě toho..." Odmlčím se, protože váhám, jestli se jí

svěřit s dalším důvodem, proč ji sem každý den následuju. „Myslím, že s tebou mám větší šanci vidět něco kouzelného."

Babusja se uchichtne. „Magie je všude tam, kde věříš, že ji najdeš."

Zamračím se. Její vysvětlení často působí docela prostě, ale když se jim pokouším porozumět, zjistím, že jsou nad moje chápání. Jako by mi pravý smysl jejích slov unikal, zůstával těsně mimo můj dosah.

Dojdeme do stínu přerostlého sadu a babusja mě odvádí ke košatým stromům se zažloutlým listím na opačném konci. „Co budeme sklízet dneska?" zajímá mě.

„Renety." Babusja se zastaví a já jí pomůžu sundat vak, potom jí vrátím hůl. Zadíváme se do korun. Nejnižší větve už jsme očesali, zato ty vyšší jsou pořád obsypané malými červenými jablíčky.

Skopnu boty i ponožky a vyšplhám na nejbližší strom, nohama svírám silný kmen a pod holými chodidly cítím hrubou kůru. Ručkuju ve větvích a stoupám výš a výš, dokud nejsem obklopená zralým ovocem, potom přehodím nohu přes tlustou větev a obkročmo se posadím. Utrhnu tři dokonale vybarvená jablíčka, která mám v úmyslu podat babusje, jenže ta už mezitím popošla k dalšímu stromu. Zvedne hůl a zatřese větví. K nohám jí popadá pět jablek a ona se pro ně sehne.

„Co se chystáš péct?“ zeptám se. Utržená jablíčka nechám skutálet do trávy pod stromem.

„*Šarlotku* na zítřejší dožínkovou slavnost,“ odpoví a lomcuje sousední větví, dokud na zemi nepřistane další várka šťavnatých plodů.

Bezděčně se olíznu, nejen z představy babusjina jablečného moučníku, ale i všech ostatních pochutin, které nás na slavnosti čekají. Každý rok, když o podzimní rovnodennosti vyjde kulatý a rudý dožínkový úplněk, se zámek Mila zaleskne jako zralá ostružina a Velká síň se naplní lidmi přinášejícími poslední plody podzimu zapečené do koláčů a svařené do marmelád všemožných barev a příchutí.

Je před námi dlouhá noc plná hudby a tance, která skončí, teprve až měsíc zajde a nad jezero se znovu vyhoupne slunce. Letošní oslavy budou navíc ještě větší a bouřlivější než jindy, protože zároveň slavíme i pětisté výročí založení našeho zámku.

Já se nejvíc ze všeho těším, až odhalíme novou výšivku, obrázek na látkovém čtverečku zhruba ve velikosti mojí dlaně. Každý rok vyšije někdo z rodiny nový výjev, který se na slavnosti přidá k předchozím obrázkům na naší sešívané rodové tapiserii. Je jich tam už čtyři sta devadesát devět a zítra bude poprvé řada na mně.

Mít nějakého sourozence jsem si přála odjakživa a od Rózinčina narození se ze všech sil snažím, abych

byla ta nejlepší sestra na světě. Výšivka mi připadá jako dobrý začátek. Na památeční tapiserii bude všem navěky ukazovat, jak moc mám svou malou sestřičku ráda a jsem bez sebe štěstím, že do naší rodiny přišla.

Obrátím se čelem k domovu a v duchu si představuju všechna ta dobrodružství, která bych chtěla s Rózou na zámku zažít, jen co trochu povyroste. Obrovské cibulovité kupole odrážejí tolik světla, že se na ně dokážu dívat, jen když si oči zastíním rukou.

„Jsou rok od roku jasnější," nechá se slyšet babusja, která se mezitím narovnala a dívá se stejným směrem.

„Tatínek tvrdí, že za to můžou osikové šindele na věžičkách. Prý stářím šednou do stříbrna a pak na slunci září." Natáhnu ruku k větvi, která se úplně prohýbá pod tíhou bohaté úrody.

Babusja si odfrkne. „Tvůj táta je dobrý tesař a o dřevu, ze kterého je zámek postavený, ví jistě všechno. Ale nikdy nevěnoval pozornost magii, kterou je náš zámek protkaný, ani jako malý kluk. Dómy přetékají magií uvězněnou mimo náš svět, která se pokouší uniknout. Proto září čím dál tím silněji."

Znovu se zadívám na baňaté kupole. Vychází z nich oslnivý jas a blyští se jako rtuť. „Proč svítí Sluneční dóm nejvíc ze všech?" zeptám se, protože doufám, že

tentokrát už jejímu tolikrát opakovanému vysvětlení konečně porozumím.

„Protože právě tam je ukrytý klíč, který magii osvobodí." Babusje zajiskří v očích. „Cestu dovnitř se však ještě nikomu najít nepodařilo. Sama jsem se o to léta pokoušela a od místních duchů vím, že ani oni se do téhle kupole nedostanou. Ale i kdyby se jim to povedlo, klíč stejně není klíčem a brána, kterou odemyká, je schovaná jinde."

„Pořád to nedává žádný smysl," potřesu hlavou. Utrhnu pár dalších jablek a nakloním se dolů, abych je mohla babusje hodit co nejblíž k nohám. „Je vůbec možné ta uvězněná kouzla vysvobodit?"

„Pokud budeš věřit, že to jde, pak to taky půjde. Víra je totiž ze všeho nejdůležitější, Oljo. Té nikdy nemůžeš mít příliš."

„Já se snažím věřit." Zlehka se zhoupnu, jako lístečky, které mi ševelí nad hlavou, a hlasitě si povzdechnu. „Jenomže na rozdíl od tebe nevidím magii všude kolem, babulenko."

„Žádní dva lidé nevidí věci úplně stejně," zasměje se babusja. „Proto je tak důležité nahlížet na všechno z různých úhlů."

Vykloním se ještě dál, dokud nevisím hlavou dolů. „Myslíš takhle?" zazubím se na ni.

Babusja obrátí oči v sloup, ale úsměv mi oplatí.

„Co by se stalo, kdyby se mi podařilo magii osvobodit?“ zajímá mě.

Babusja dlouho upřeně pozoruje zámecké kupole, jako by se pokoušela na něco přijít. „Byla by volná,“ odpoví nakonec.

„A to je dobře, nebo špatně?“ ujišťuju se, protože jejímu výrazu nerozumím.

„Zrovna jako se vším, Oljo, záleží na tom, kde stojíš a jak se na to díváš,“ prohlásí a vzápětí se zamračí. Od zámku se k nám přižene silný poryv větru, který pročísne luční trávy a roztřese všechny ovocné stromy. Vychází z něj slabý odér, který poznávám. Stejně to voní i na skrytých místech zámku: jako vyhřáté borové dřevo, prach a staré knihy. Ale kromě toho cítím něco mnohem starobylejšího, sluncem rozpálené kameny a vyprahlou popraskanou zem.

Skrz pyžamo a lehký svetřík mi k tělu pronikají ostré jehličky ledového vzduchu. Otřesu se a pevně sevřu větev. Vlasy mi švihají kolem obličeje a před očima tančí zlatavé záblesky. Užasle zírám a dech se mi tají. Nic podobného jsem v životě neviděla.

Vtom ale vítr utichne, stejně náhle, jako se prve objevil, a jiskřící vzduch zmizí. Zmateně lapám po dechu, úplně vyvedená z míry. Jako by se na kratičký okamžik poodhrnul závoj, který halí svět, a já za ním zahlédla něco jako třpytivou pavučinu.

Zhoupnu se dolů ze stromu a přistanu vedle babusji. Srdce mi buší jako splašené.

Babusja se ke mně nakloní a zadívá se mi zpříma do očí. „Tys viděla magii, viď?“

„Já nevím. Možná…“ nejistě si skousnu ret. „Jak mám vědět, jestli se mi to jen nezdálo?“

„Tvoje srdce zná pravdu.“ Babusja se skloní ještě blíž a zašeptá mi do ucha: „Čas se krátí, Oljo. Jestli magii někdo brzy nepustí ven, najde si cestu sama. A to by nepřineslo nic dobrého — ať se na to díváš z jakéhokoliv úhlu.“

Ta slova mě zavalí jako těžký balvan a v hlavě rozpoutají učiněnou smršť. Po kouzlech pátrám odmalička, ale vždycky mě poháněla jen zvědavost a nadšení. Ani ve snu by mě nenapadlo, že kdybych magii nenašla, může se stát něco strašného. Neměla bych hledat usilovněji? Nebo se k ní nějak urputněji snažit dostat?

S dalším nárazem větru se schoulím hlouběji do svetru. „Myslím, že prostě jen zadul chladný podzimní vítr,“ oznámím babusje, i když se tím ve skutečnosti snažím přesvědčit spíš samu sebe. Srdce mi totiž našeptává, že tohle nebyl žádný obyčejný vítr. Byla to předzvěst. Jako by se k něčemu schylovalo. Tělem mi proudí vzrušení, ale žaludek mám rozbouřený nervozitou. Nevím, jestli jsem připravená na to, co přijde — ať už je to cokoliv.

Kapitola druhá
Snídaně v trávě

Právě sbírám ze země poslední jablíčko, když se objeví naši. Vejdou do sadu ruku v ruce, tatínek nese košík a přes rameno má přehozenou vybledlou modrou piknikovou deku. Maměnka si přidržuje Rózu zavinutou do šátku, ale jen co mě uvidí, hned mi zamává.

„Říkali jsme si, že ti přineseme snídani, když ses musela hnát za babičkou a neměla čas se ani najíst," usměje se na mě tatínek a dolíček v levé tváři se mu prohloubí. Maměnka mu přezdívá „zámecké znaménko", protože kromě tatínka máme stejný dolíček i já s babusjou a podle portrétů na stěnách taky celá řada našich šlechtických předků. Zmenšené verze jsem si všimla dokonce i u Rózinky. Navíc máme všichni úplně stejné oči — velké, tmavé a posazené daleko od sebe — a tytéž tmavé kudrny, i když babusje vlasy dávno zbělaly.

„Najíme se na sluníčku?" Maměnka se podívá k jezeru, dál od stinného sadu. Oči jí září jasnou zelení

přesličky vyrůstající na mělčině a dlouhé vlasy spletené do copu má právě tak rudé jako listy vrbovky, která mezi přesličkami tu a tam prosvítá. Já sice takové výrazné barvy navenek postrádám, ale tatínek tvrdí, že jsem je zdědila uvnitř. Prý s maměnkou patříme k tomu druhu lidí, kteří dokážou z deště vyčarovat duhu.

Schovám babusjin vak z březové kůry, teď až po okraj plný jablek, pod strom v sadu a ostatní se zatím vydají k jezeru, aby nám přichystali ranní piknik v trávě. Vidím pořádnou hromadu *grenek*, které jsem předtím zavětřila v kuchyni, tvarohové *syrniki* a něco na ně: zakysanou smetanu a moruškovou marmeládu, čerstvé ostružiny a borůvky i šunku s rajčaty pro babusju, která má raději slané snídaně.

Maměnka mi gestem naznačí, abych se posadila vedle ní, a podá mi lívanec sypaný ostružinami. Ty mám nejradši a ona to dobře ví. „Vyspala ses dorůžova?“ zeptá se. Přisvědčím a zakousnu se do lívanečku, nakukuju při tom přes vrstvy šátku, abych zahlédla sestřičku. Spinká, s malinkatou pěstičkou stočenou u pusinky. Spánkem zatím vůbec tráví většinu času, ale mně to nevadí. Moc ráda pozoruju její klidnou tvářičku, zvlášť když si sestřičku můžu pochovat a ona se ke mně přitulí. Je krásně měkoučká a sálá teplem.

„Co máš dneska v plánu?“ zajímá tatínka. „Přijdou Dinara s Lukou?“